

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Rakennesuunnitelma 2040+ "Vehreä metropolimme" (Huom. nimiehdotus!)

Suunnitelman sisällöt ja yhteensovittaminen

21.4. Kuntajohtajakokous

26.4. Seutuhallitus

Sisältö

Työpajoissa tuotetun kokonaisuuden läpiluku.

- Lähtökohdat
- Prosessi
- Rakennesuunnitelman 2040+ tavoitteet
- Sisällöt teemoittain
- Luonnos karttakoosteeksi
- Käsitellyt sisällöt ja jatko-ohjelmoitavat

Kuntajohtajakokouksessa 21.4. käsiteltävät asiat

- Kasvun kuntakohtaiset osuudet
- Rakennesuunnitelma-alueen rajausta sekä
- Kokonaisuuden läpiluks

Lähtökohdat

Toimintaympäristön muutokset

Seutu strategia

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

**Turvallisuus-
ympäristön muutos**

**Kasuvat
hyvinvointierot**

Ekologinen kriisi

**Kansalaisyhteiskun-
nan vahvistuminen**

**Talouden,
teknologian ja
työn murros**

Kaupungistuminen

**Väestörakenteen
muutos**

**Hyvinvointialueiden
perustaminen**

Vehreä metropolimme 2040

Lumoava arki

Kaupunkiseudulla voi asua eurooppalaisittain urbaanisti tai maaseudun kylissä. Naapurustomme ovat turvallisia ja viihtyisiä.

Asukkaille on tarjolla älykkäitä liikkumismahdollisuuksia ja elämyksiä vapaa-aikaan. Luonnon sinivihreys ihastuttaa arkeamme. Kuntien palvelut on viritetty tuottamaan asukkaille hyvinvointia ja elämänlaatua.

Asukasosallisuus ja yhteenkuuluvuus vahvistavat ilmapiiriä. Kaupunkiseutu on kaikille läheinen.

Fiksu kasvu

Toimimme ekologisesti kestävästi ja kuntarajattomasti. Kasvun selkärankana on eheä ja vahva yhdyskuntarakenne.

Seudullinen elinkeinopolitiikka vauhdittaa yritystoiminnan kestävää siirtymää ja panostaa valittuihin kärkiin.

Kaupunkiseudun työpaikat lisääntyvät, koulutus ja osaaminen kohtaa työpaikkojen tarpeet.

Yritysten sijoittumisessa ei katsota kuntarajoja.

Maailmalle auki

Teemme kaupunkiseutua maailmalla tunnetuksi ja parannamme yhteyksiä. Tänne on helppo saapua.

Tuemme monikulttuurisuutta ja -kielisyyttä sekä arjen kansainvälistymistä. Tänne on mukava juurtua.

Seudun työmarkkinat ja koulutusympäristöt houkuttelevat kansainvälisiä osaajia ja oppijoita. Täällä on hyvä kehittyä.

Päivitysprosessi

Työvaiheet ja osallistuminen

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

OSALLISTUMINEN	VAIHE 0: LÄHETEKESKUSTELU	VAIHE 1: LÄHTÖAINEISTO JA PÄIVITYSTARVE	VAIHE 2: TAVOITTEET, PERIAATTEET JA PAINOTUKSET	VAIHE 3: KOKOAMINEN STRATEGISTEN PAINOTUSTEN ILMIASU	VAIHE 4: HYVÄKSYMINEN
 TYÖPAJA KOKOUS	HELMI-HUHTIKUU 2022	MAALIS-KESÄKUU 2022	ELOKUU-MARRASKUU 2022	TAMMIKUU-HUHTIKUU 2023	TOUKO-SYYSKUU 2023
	Valmistelun lähtökohdat	Aloitusvaihe	Tavoitteet	Kokoamisvaihe	Rakennesuunnitelma 2040+
	<ul style="list-style-type: none"> Valmisteluprosessi ja organisointi Lähtötietojen tunnistaminen Rasun ja MAL-sopimuksen tilannekuva ja suositukset Toimintaympäristön analyysi Käyttäjätarpeiden kartoitus/kysely 	<ul style="list-style-type: none"> Aloituskokous: Päivitystarpeen ja käsiteltävien teemojen tunnistaminen 5-6/22 - viedään prosessisuunnitelmaan Työryhmäkohtaiset kysymykset päivitystarpeen määrittelyä varten Osallisuusmalli 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteet periaatteet ja painotukset Toteutuksen ohjelmoinnin periaatteet Suunnitelman temaattiset sisällöt Esitystavan tarkentaminen Osallisuusmallin toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteiden toteaminen ja kokoamisvaiheen muotoilu Temaattisten sisältöjen yhteensovittaminen kartalle sekä selostus Vaikutusten arviointi ja asukasvuoro vaikutus Toteutuksen ohjelmointi ja vastuutus Viimeistely 	<ul style="list-style-type: none"> Lausuntomenettely jäsenkuntiin ja sidosryhmiin Hyväksymismenettely TKS ja kunnat
Työvaiheen tulos		Prosessisuunnitelma	Tavoiteraportti	Suunnitelman päivitys	
Valtuustot			SF 12/2022		
Kunnanhallitukset			 10.1.2023		
Kjk ja seutuhallitus	 25.3 ja 27.4	 3.6 ja 6/22	 26.10	 KJK+SH X2	
Masto & LJ ja seututyöryhmät			 Masto ja LJ, 8/22 20.9	 Masto ja LJ 	
Asukkaat ja sidosryhmät			 8/22	 	

Karttatyöskentely seutustrategian kärkien mukaisesti

Rakennesuunnitelman 2040+ tavoitteet

Yhteiset lähtökohdat tavoitteille

Ekologinen kestävyys: Ilmastonmuutos, biodiversiteetti.

Rakennesuunnitelman ratkaisuilla hillitään ilmastonmuutosta ja varaudutaan sen seurauksiin. Eheä rakenne ja luonnon viherverkot edistävät ekologista kestävyttä. (Tavoitteet 1,5, 7)

Taloudellinen kestävyys: Elinvoima.

Rakennesuunnitelman ratkaisuilla vahvistetaan seudun elinvoimaa. Keskustojen kehittäminen ja kansainvälistyminen tukevat asukkaiden, yritysten ja kuntien menestymistä. (Tavoitteet 2 ja 4)

Sosiaalinen kestävyys: Eriytyminen, osallisuus.

Rakennesuunnitelman ratkaisuilla tuetaan tasa-arvoisuutta edistävää kaupungistumista.

Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehittäminen, palvelujen saavutettavuus ja liikkumisen helppous lisäävät asukkaiden voimavaroja ja osallisuutta. (Tavoitteet 3 ja 6)

Rakennesuunnitelman tavoitteet

1. Eheyttämme yhdyskuntarakennetta
2. Kehitämme keskustoja ja keskuksia
3. Parannamme asuinympäristöjen kauneutta, laatua ja monipuolisuutta
4. Vahvistamme elinkeinoelämää ja kansainvälisyyttä
5. Lisäämme kestävästä liikkumisesta (liikenneverkko)
6. Suunnittelemme palveluja ja palveluverkkoa seudullisesti
7. Vahvistamme vetovoimaista vehreyttä
8. Huomioimme energiamurroksen

Sisällöt teemakohtaisesti

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

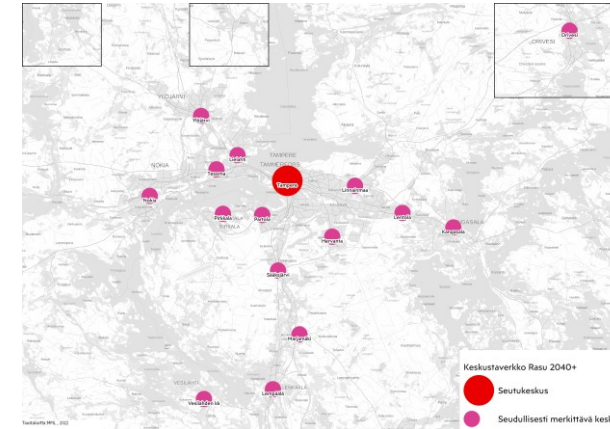
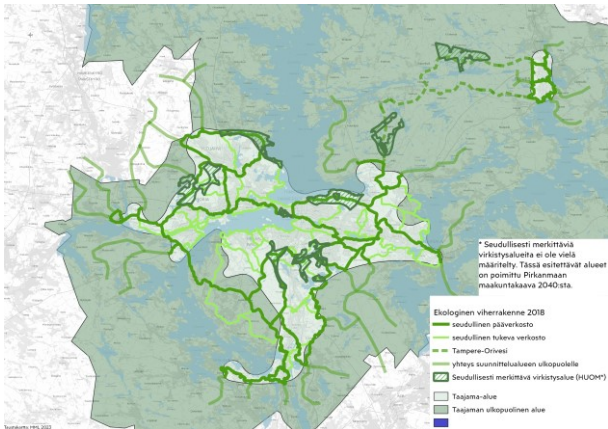

Keskustaverkko, pyöräverkko, joukkoliikenne, viherrakenne
> **Palveluiden, vapaa-ajan ja virkistystyksen kehittäminen**

Seutustrategian **Lumoava arki –kärkiteeman** mukaisen maakäytön kehittäminen

Taustaselvitykset

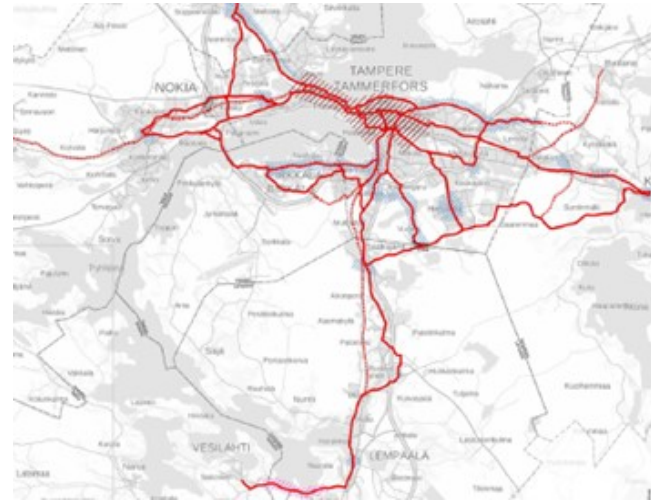
Tilannekuva. Keskustat ovat seudun toiminnallisia solmuja ja kohtauspaiikkoja. Arjen palveluiden sijoittamisessa halutaan varmistaa seudullinen saavutettavuus. Seudullinen viherverkosto turvaa seudun ekologiset arvot, antaa keinoja ilmastonmuutoksen sopeutumisessa ja tarjoaa virkistystä seudun asukkaille. Joukkoliikenne, pyöräilyn reitistöt ja laadukkaat ja turvalliset kävely-ympäristöt tukevat toimivaa arkea.

Viherrakenteen määrittelyn lähtökohtia ovat aiemmin tunnistetut ekologisesti ja virkistysellisesti merkittävät ympäristöt. Näissä seudun mittakaavassa korostuu viherympäristön verkostomainen luonne. Rakennesuunnitelmassa esitetään viherrakenteen osalta ylikunnallinen tavoitetilä rakenteen kehittämisestä. Seudulliseen viherrakenteeseen kuuluvat metsäekologinen verkosto sekä seudun virkistysalueet ja verkostot. *Laadullinen tavoite on seudun keskustojen kytkeminen toisiinsa virkistys- ja ekologisilla yhteyksillä.* Sisällöllisesti kartta seudullisesta viherrakenteesta kuvaa pelkistetysti metsäekologisen verkoston sekä virkistysverkoston. Karttaa täydennetään Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 seudullisesti merkittävillä virkistysalueilla. Seudullinen viherrakenne tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista muun muassa hulevesien ja lämpösaarekeilmiön hallinnassa. Tätä työtä edistetään seudun Sopeutuva kaupunkiseutu- hankkeen kautta.

Rakennesuunnitelmassa 2040 keskustat ovat kaupunkiseudun joukkoliikenteen kehittämisen solmuja sekä tärkeitä palveluiden ja työpaikkatoimintojen kehittämiskohteita. Lisäksi keskustoihin kohdennetaan runsaasti tiivistämistä. Keskustoihin halutaan ohjata myös toimisto- ja liiketilarakentamista. Hyvinvointialueuudistuksen myötä seudulla korostuu tavoite yhteisten ratkaisujen löytämiseen kuntien vastuulla olevalle ja ylikunnallisesti käytettäville palveluille. Tällöin korostuvat hyvin saavutettavat sijainnit. Keskustaverkko on seudullisen joukkoliikenteen kehittämisen runko ja samalla viesti hyvinvointialueelle kaupunkiseudun rakenteen painopisteistä ja suotuisista palveluiden sijainneista. Keskustaverkko viestii myös investointien suotuisat sijainnit sijoittajille.

Taustaselvitykset

Seudun tavoitteellinen pääpyöräverkko yhdistää seudun keskukset toisiinsa laadukkailla, ympärivuotisesti hoidetuilla ja kävelystä erotelluilla sujuvilla yhteyksillä. Liityntä pääpyöräilyverkolle muodostuu kuntien pyöräliikenteen verkolta. Keskuksissa kehitetään kävely-ympäristöjä palvelemaan oleilua ja kaupunkielämää (KÄPY -kehittämishjelma 2.0 2021)

Joukkoliikenne ja muu kestävä liikenne mahdollistavat seudun tiiviillä alueilla autottoman elämisen. Palvelut ovat lähellä ja saavutettavissa sujuvasti ja turvallisesti. Taajama-alueet kytkeytyvät joukkoliikenteen runkoverkkoon sujuvilla yhteyksillä. Maaseutumaiset alueet kytetään joukkoliikenteen piiriin uudentyypistä joukkoliikenne-palvelua sekä liityntäpysäköintiä kehittämällä. Liityntäpysäköinnin kehittäminen toteutuu vaiheittain osana merkittävämpää alueiden kehittämistä sekä kustannustehokkaina toimenpiteinä. (Joukkoliikenteen seudullisesti merkittävän kehittämisen suuntaviivat 2023, liityntäpysäköinnin kehittämissuunnitelma 2021)

Tampereen keskuksen jalankulkuyöhyke	Kuntakeskukset, Tampereen alakeskukset	Intensiivinen joukkoliikenne-yöhyke ja muut alakeskukset
<p>Seudullisesti merkittävät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pysäköintinormin päivitys - Pyöräpysäköinnin määrä- ja laatuvaatimukset - Rakenteellinen, keskitetty pysäköinti + velvoitepysäköinti - Kadunvarsipysäköinti lyhyt-aikaista asiointipysäköintiä - Pääasiallisesti maksullinen pysäköinti - Tehostettu pysäköinninvalvonta - Reaaliaikainen pysäköintitieto - Jakelu liikenteen lastaus- ja purkupaikat - Pyörän liityntäpysäköinti <p>Paikallisesti harkittavaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Joustot vahvasti mukana normissa: yhteiskäyttö- autoista/vuorottais-pysäköinnistä/keskitetyistä ja nimeämättömistä pysäköinnistä - Autottomat/vähäautoiset kortteitit 	<p>Seudullisesti merkittävät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pysäköintinormi 1/110-120 - PP-normi 1/40 (asuminen) - Keskitetty pysäköinti (nimeämättömät paikat) - Kadunvarsipysäköinti lyhyt-aikaista asiointipysäköintiä (aikarajoitettu) - Tehostettu pysäköinninvalvonta - Pyörän liityntäpysäköinti <p>Paikallisesti harkittavaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakenteellinen pysäköinti ja velvoitepysäköinti - Joustot normissa - Pysäköinnin hinnoittelu (maksullinen pysäköinti) - Reaaliaikainen pysäköintitieto - Jakelu liikenteen lastaus- ja purkupaikat - Autojen liityntäpysäköinti erityisesti asemien yhteydessä - Autottomat/vähäautoiset kortteitit 	<p>Seudullisesti merkittävät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pysäköintinormi 1/100-120 - PP-normi 1/40 - Aikarajoitettu pysäköinti - Pysäköinninvalvonta - Pyörän liityntäpysäköinti - Kadunvarsipysäköinti lyhyt-aikaista asiointipysäköintiä - Keskitetty pysäköinti <p>Paikallisesti harkittavaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakenteellinen pysäköinti ja velvoitepysäköinti - Reaaliaikainen pysäköintitieto - Autojen liityntäpysäköinti erityisesti asemien yhteydessä helposti saavutettavissa joukkoliikenteen runkoyhteyden varressa - Joustot normissa - Pysäköinnin hinnoittelu

Seudun pysäköintiperiaatteiden mukainen pysäköinnin kehittäminen ja hallinta tiiviiden alueiden tilanjaon kehittämiseksi mahdollistaa keskusten kehittämisen ja myötävaikuttaa kestävien kulkutapojen käytön lisäämiseen. (Seudun pysäköintiperiaatteet 2019 ja 2021)

Palveluiden, vapaa-ajan ja virkistystyksen teemakartta

Seudun julkisten ja yksityisten palveluiden sijaintia kehitetään keskustoihin nojaavina helminauhana, jota joukkoliikenne kytkee toisiinsa.

Vapaa-ajan ja virkistystyksen verkosto nojaa viherrakenteeseen, seudun keskustaverkkoon ja pyöräverkkoon. Teemassa korostuu maisemarakenne harjujaksoineen sekä kuntarajat ylittävät virkistysyhteydet. Esiin nostettiin jatkossa kehitettävät toisistaan erotetut ekologisten ja virkistystyksen laatukäytävien määrittely sekä vesireittien ja rantojen kehittäminen. Yhdessä laadukkaina ja toiminnallisesti monimuotoisina kehitettävien keskustojen kanssa muodostuu puite *urbaanille vapaa-ajan tarjonnalle*, joka on runko myös seudullisen elämystalouden kehittämisessä.

Palveluiden sijainnit

Seudullisesti merkittävät/käytettävät palvelut ohjataan keskustoihin, jotka kytkeytyvät toisiinsa tehokkaalla joukkoliikenteellä.

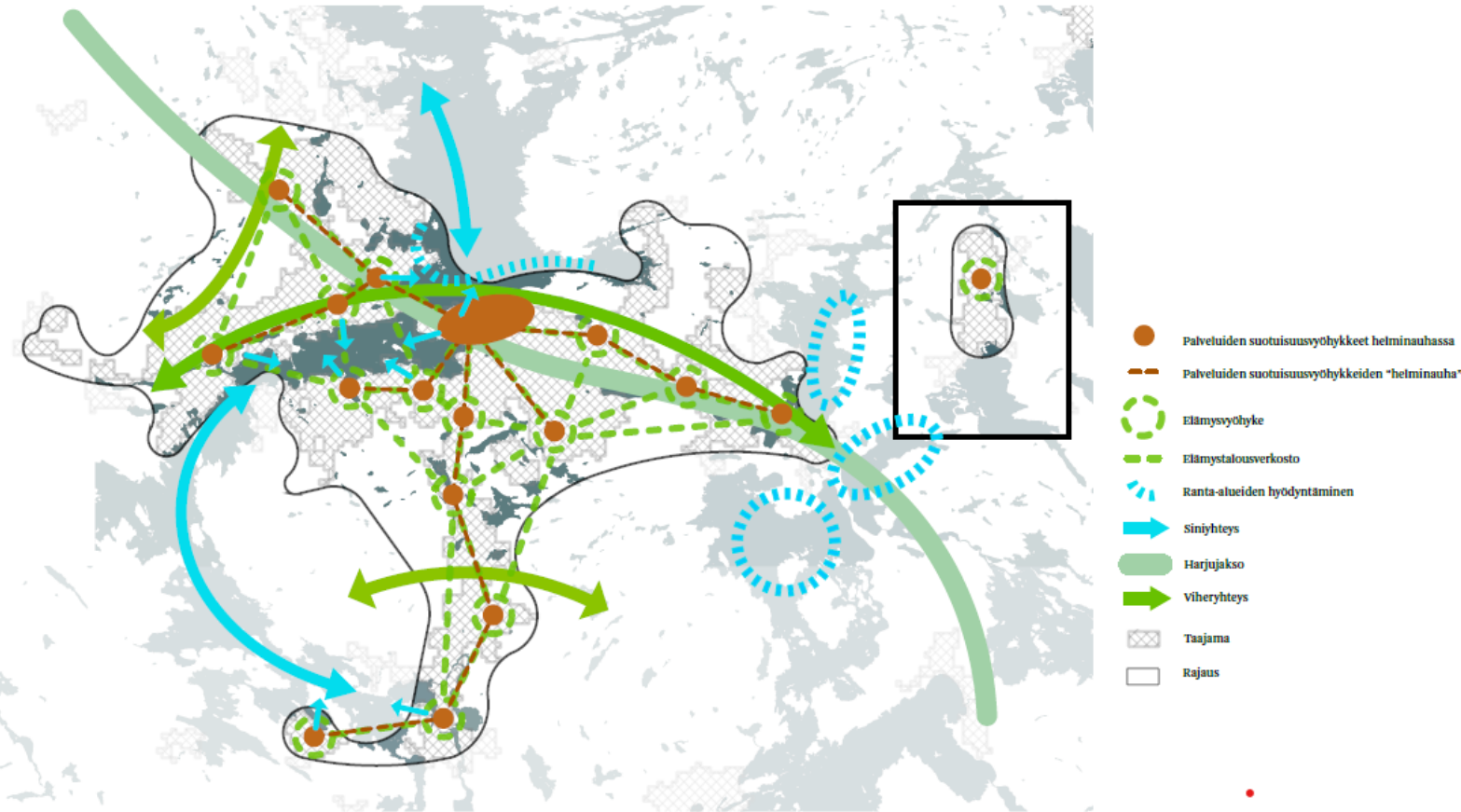
Sini-viherstrategia

Pitkät kuntarajat ylittävät ja rakenteen eri osat toisiinsa yhdistävät sini-viheryhteydet.

Harjujakso seudun identiteetin tärkeä elementti.

Toisistaan erotetut ekologisten ja virkistystyksen laatukäytävien määrittely. Vesireitit ja rantojen kehittäminen.

Elämystalous keskustoihin kytkeytyvän sini-viherstrategian kautta.

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

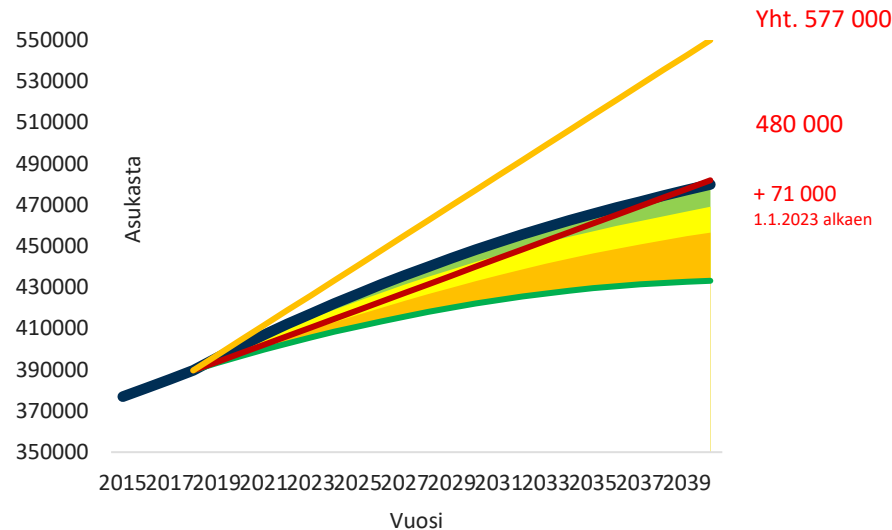

Väestösuunnite, joukkoliikenne

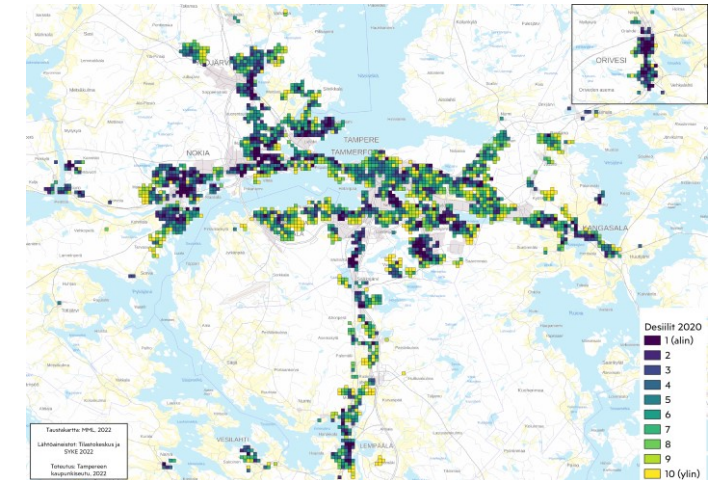
> **Kasvun painopisteet, ARA-rakentaminen**

Seutustrategian **Fiksu kasvu -kärjen** mukainen maankäytön kehittäminen

Taustaselvitykset väestö ja asuminen

	2005 - 2010		2011-2020		2021-2022		2005-2022	
	Väestönkasvu	Osuus väestönkasvusta (%)	Väestönkasvu	Osuus väestönkasvusta (%)	Väestönkasvu	Osuus väestönkasvusta (%)	Väestönkasvu	Osuus väestönkasvusta (%)
Kangasala	2372	9,1	2539	6,2	745	6,6	5656	7,2
Lempäälä	2855	11,0	3240	7,9	752	6,7	6847	8,7
Nokia	3043	11,7	2829	6,9	870	7,7	6742	8,6
Orivesi	727	2,8	-609	-1,5	-73	-0,6	45	0,1
Pirkkala	2677	10,3	2566	6,2	602	5,3	5845	7,4
Tampere	10285	39,6	27792	67,4	8000	70,9	46077	58,7
Vesilahti	670	2,6	22	0,1	134	1,2	826	1,1
Ylöjärvi	3322	12,8	2852	6,9	255	2,3	6429	8,2
Kehyskunnat	15666	60,4	13439	32,6	3285	29,1	32390	41,3
Kaupunki-seutu	25951	100,0	41231	100,0	11285	100,0	78467	100,0

Seudun väestösuunnite 2040

Seudun kasvutavoitteeksi on hyväksytty 480 000 asukasta vuoteen 2040 mennessä kunnianhimoisten, mutta saavutettavissa olevien väestömuutostekijöiden pohjalta. Kuntien kaavoissa on mahdollisuus suurempaan kasvuun. Seudulla valittu kasvu on linjassa Pirkanmaan väestösuunnitteen 2040 kanssa. Väestösuunnite on pohjana joukkoliikenteen suuntaviivoille ja väestösuunnitteesta johdettu asuntotuotantotavoite on pohjana kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteelle.

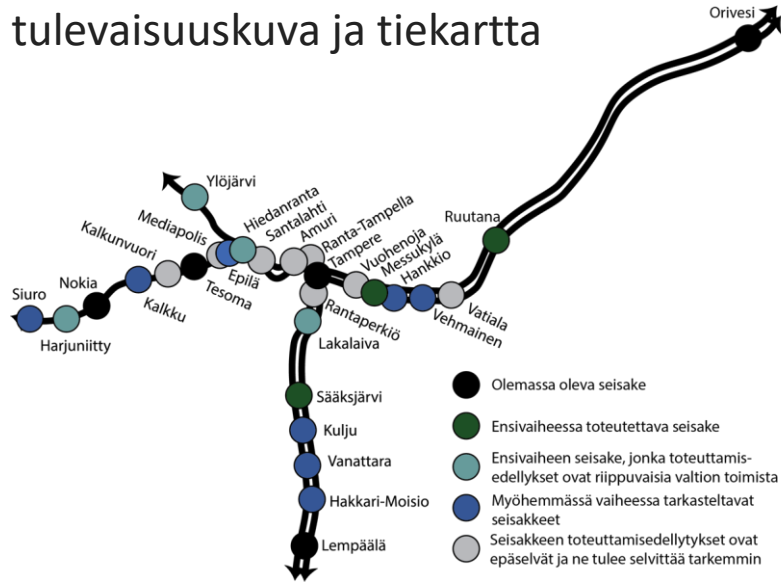
Toteutunut väestökehitys 2005-2022

Eriytymisen ehkäiseminen, hyvinvointi-indeksi

Viimeisen 20 vuoden aikana seudun asuinalueiden välinen eriytyminen on vahvistunut. Vuonna 2020 valmistuneessa eriytymiskehityksen selvityksessä tulee esiin eriytymisen kytkeytyminen asuinrakennustyyppiin ja asuinrakennuskannan ikään sekä eri tyyppisen ja ikäisen asuinrakennuskannan sijoittuminen yhä kauemmas toisistaan.

Taustaselvitykset liikenne

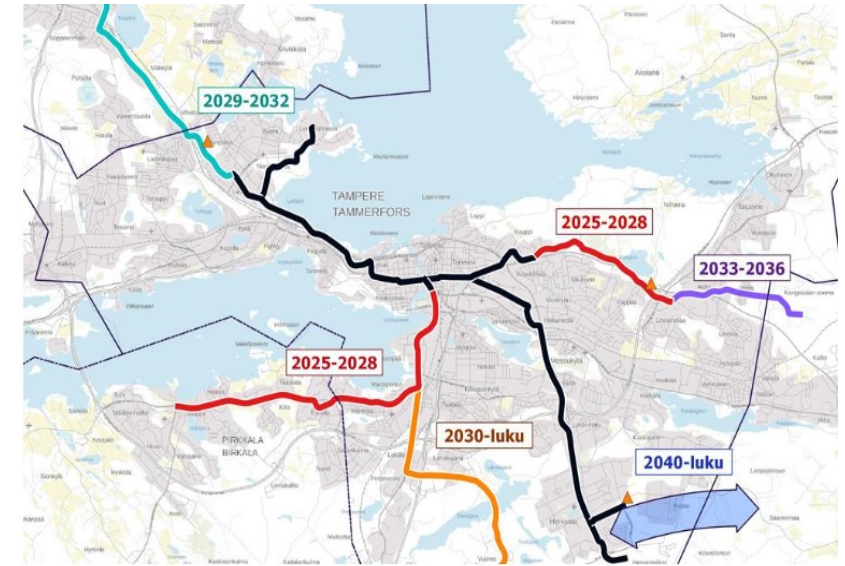
Lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuuskuva ja tiekartta

Joukkoliikenteen suuntaviivat

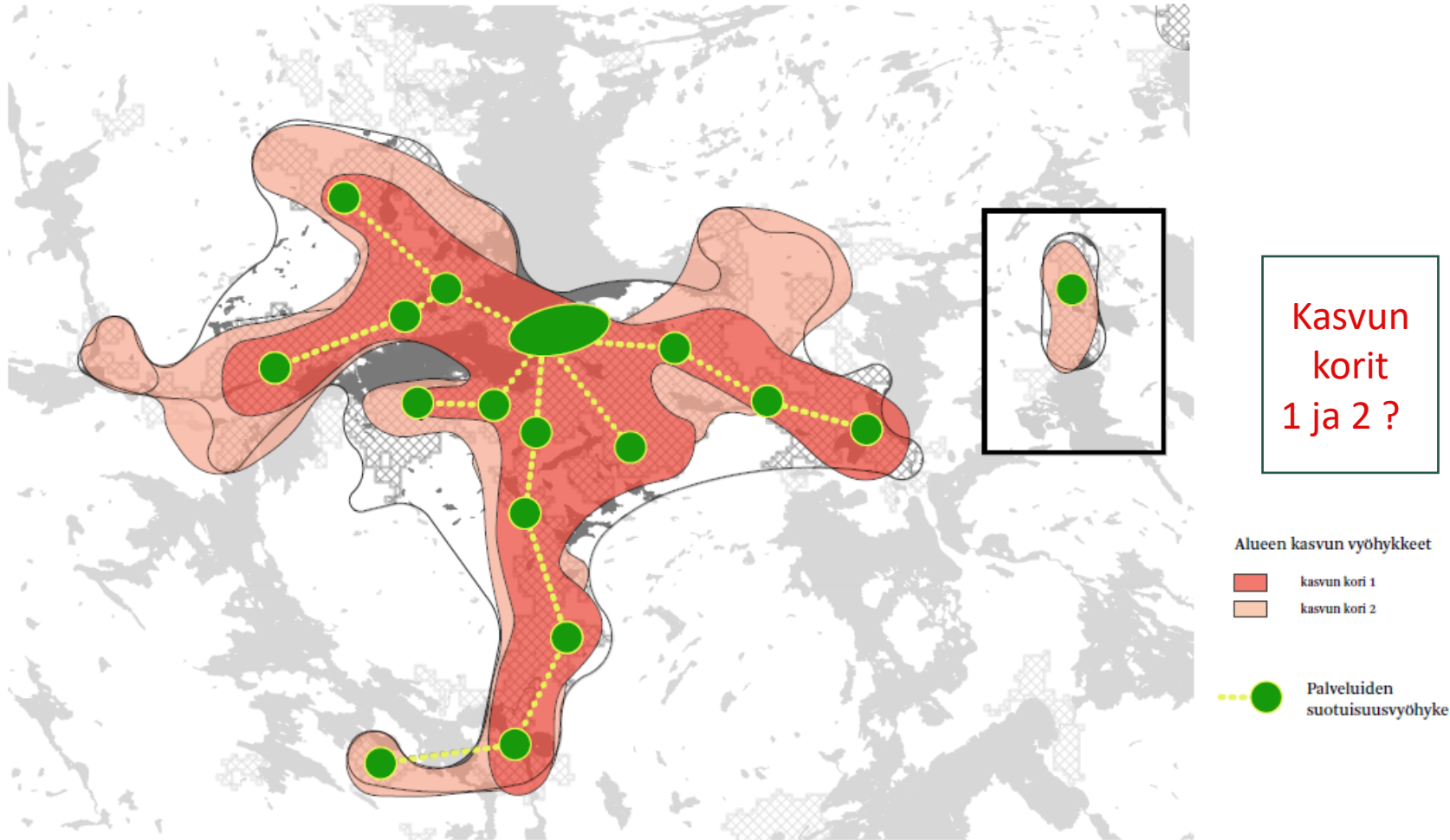

Raitiotien yleissuunnitelma

Kaupunkiseudun ratikkaverkosta laajennetaan vaiheittain, ensivaiheessa Suupaan ja Linnainmaalle. Ylöjärven, Vuoreksen ja Lamminrahkan suunnilla kehitetään maankäyttöä (ts. joukkoliikennekysyntää) superbusseja hyödyntäen ja muodostetaan valmius siirtyä raiteille. **Lähijuna** palvelee entistä tiheimmin vuoroin ja kyytiin astutaan Lempäälän ja Oriveden suunnilla myös uusilta seisakkeilta. Lempäälän, Nokian ja Oriveden asemanseudut ovat joukkoliikenteen moderneja solmupisteitä, joista lähtee juna- ja runkobusseja. Myös Ylöjärvi on siirtymässä juna-aikaan. **Modernit bussit** ovat monilla alueilla yhä pääasiallinen joukkoliikenteen muoto ja muodostavat omia solmupisteitä. Runkobusseilla pääsee tihein vuorovälein kaupunkiseudun ytimestä kohti kehyskuntien keskuksia, ja reiteille muodostuu joukkoliikenteen laatukäytäviä. Kaupunkiseudun tiheästi rakennettu alue vastaa käytännössä seudun liikennettä koskevien **päästövähennystavoitteiden** edellyttämästä suoritemuutoksesta, jota edistetään monipuolisella keinovalikoimalla. Kutsuohjaukseen perustuvat uudet joukkoliikennemuodot mahdollistavat laadukkaan palvelun myös joukkoliikennevyöhykkeen ulkopuolelle, mutta niiden perusteet tulevat erityisesti sosiaalisen kestävyuden sekä elämystalouden lähtökohdista. (Joukkoliikenteen kehityskuva 2023, Lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuuskuva ja tiekartta 2022, ratapakasiteettiselvitys 2023, Raitiotien yleissuunnitelma 2021)

Kasvun kohdentaminen

Kasvun kohdentamisen periaatteet

Kasvusta kohdennetaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen 80% (MAL4-sopimuksen mukaisesti). Asutopoliittisessa ohjelmassa on esitetty laskelma asuntotuotannon kohdentamisesta raideliikenteen äärelle.

Kasvun kohdentaminen kytketään joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseen.

Työpajassa 16.2. rakenteeseen kohdennetusta asuntorakentamisesta yli 90% sijoittui oheisen kuvan kasvun koriin 1.

Kasvun kohdentuminen ja asuntotuotanto kunnittain

Väestönkasvun kuntakohtainen minimitalavoite käsitellään KJK:ssa 21.4.2023 ks. Erillinen tiedosto.

Tämän jälkeen tarkennetaan:

- Asuntotuotannon kuntakohtaiset osuudet
- ARA-rakentamisen kuntakohtaiset osuudet kuntien kasvutavoitteen ja MAL4-pohjalta syöte MAL5 neuvotteluihin?

Periaatteet asumisen ja asuinympäristöjen laadun vahvistamiseksi (Seudun asuntopoliittinen ohjelma)

Asumisen ja asuntotuotannon monimuotoisuutta vahvistetaan

Monipuolistamme asuinrakennustyyppiltään yksipuolisia alueita näiden luonne ja ominaisuudet huomioiden. Huolehdimme, ettei synny suuria pienten asuntojen keskittymiä.

Tuotetaan toiminnallisesti monipuolista ympäristöjä, laajennetaan keskustamaista rakennetta

Vahvistamme asuinalueiden säteilyä: Kehitämme asuinalueita vahvistaen niiden ympärilleen tuottamaa lisäarvoa (esim. palvelu) Luomme naapurustoihin yhteisöllisiä sydämiä, olohuoneita. Vahvistamme asuinalueiden yhteyksiä viherverkostoon.

Tuomme viihtyisyyttä katutilojen suunnitteluun ja puistoihin.

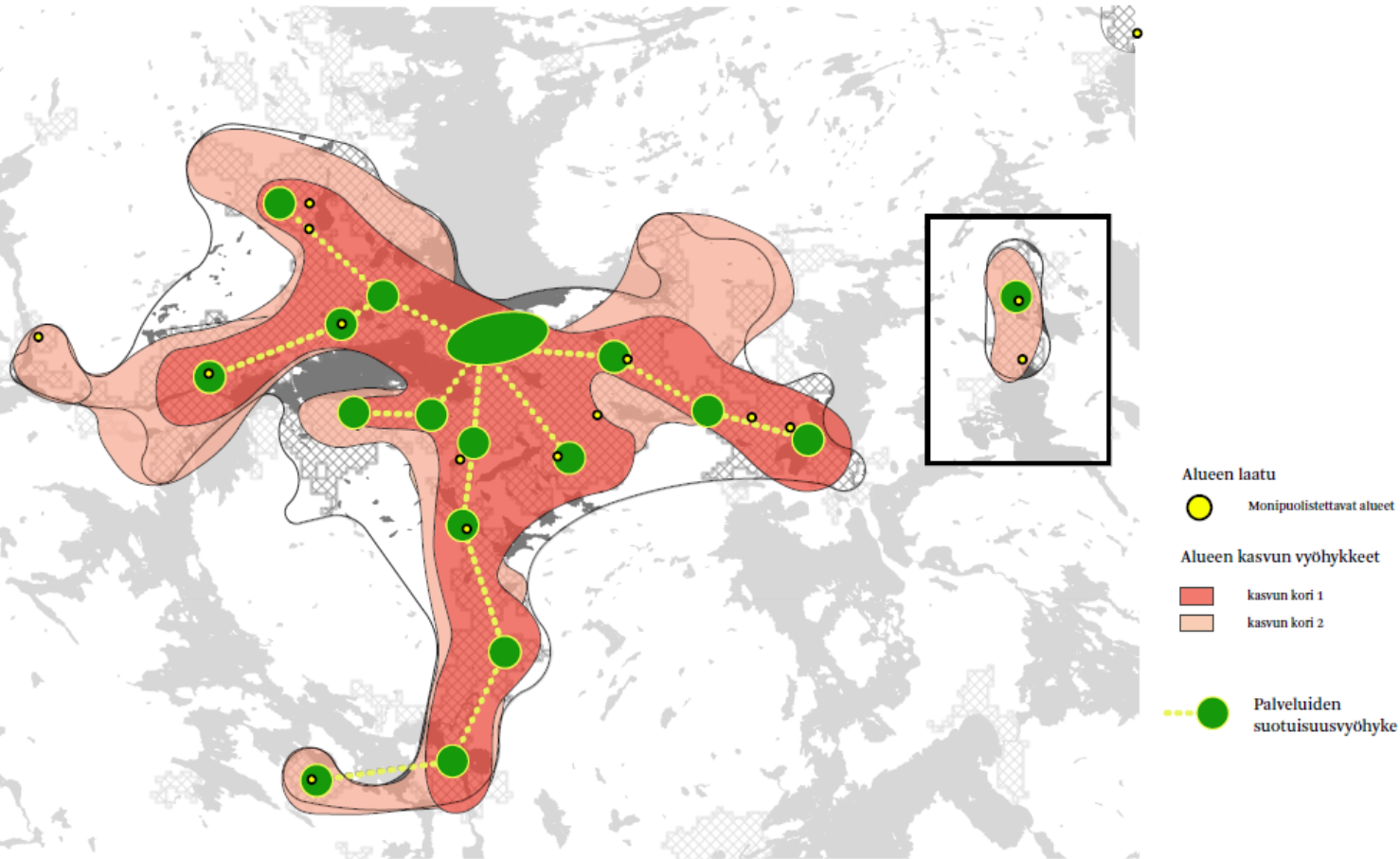
Yhdyskuntarakenne tukee kestäväää ja vähäpäästöistä elämäntapaa

Huomioimme kaupunkiseudun kuntien yhteisen tavoitteen olla hiilineutraali vuonna 2030 **Vaalimme lähiluontoa, lähipalveluita ja viheryhteyksiä.**

Vaalimme ja edistämme kauneutta asuntotuotannossa ja naapurustoissa

Vahvistamme asuinalueiden identiteettiä ja kokeilemme rohkeasti erilaisia arkkitehtonisia ratkaisuja uusilla ja vanhoilla alueilla. Sovitamme uudisrakentamisen laadukkaasti vanhaan ympäristöön kunkin alueen identiteettiä kunnioittaen. Ratkaisemme asuinalueita vaivaavan liikennemeluhaasteen

Eriytymisen ehkäiseminen

Rakennesuunnitelmasta tunnistettiin uudistettavat ja monipuolistettavat vanhat asuinalueet. Yleiskaavoihin ja asemakaavoitusohjelmaan nostetaan tavoitteeksi alueiden uudistaminen eli tunnistetaan alueet, joihin kohdennetaan ostovoimaa vahvistavaa kehittämistä ja täydennysrakentamista (pientaloja, rivitaloja ja townhouseja). Uudistetaan vanhoja kaavoja, huomioidaan purkava täydennysrakentaminen ja hyödynnetään täydennysrakentaminen peruskorjausten mahdollistamiseksi.

Luodaan alueille veto- ja pitovoimaa laadukkailla palveluilla ja julkisella ympäristöllä sekä hyvällä saavutettavuudella. Uudistetaan alueiden laatua ja imagoa monipuolistavalla kaavoituksella sekä palveluilla ja infralla. Otetaan erilaiset omistusmuodot alueiden suunnitteluun mukaan. Tuetaan rakennuskannan peruskorjauksia ja luodaan toimintamalleja taloyhtiöiden uudistumiselle esim. yhteishankkeilla.

Tavoitteena on vahvistaa asuinrakennustyypeiltään, hallintamodoiltaan ja asuntojakaumiltaan monimuotoista asuinrakentamista korttelitasolle paikallisiin oloihin sovittaen.

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Maakuntakaavan teollisuus-, logistiikka- ja liikennealueet
Elinvoiman vyöhykkeet

Seudullisesti merkittävät elinkeinovyöhykkeet

Tilaa vaativa teollisuus -hankkeessa tunnistetut uudet sijainnit yritysalueiksi

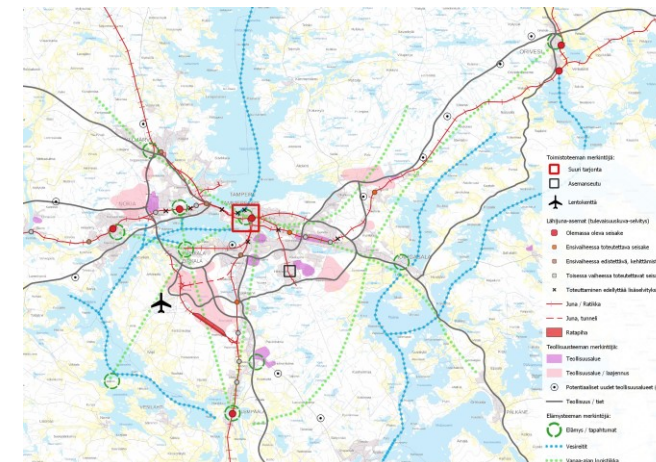
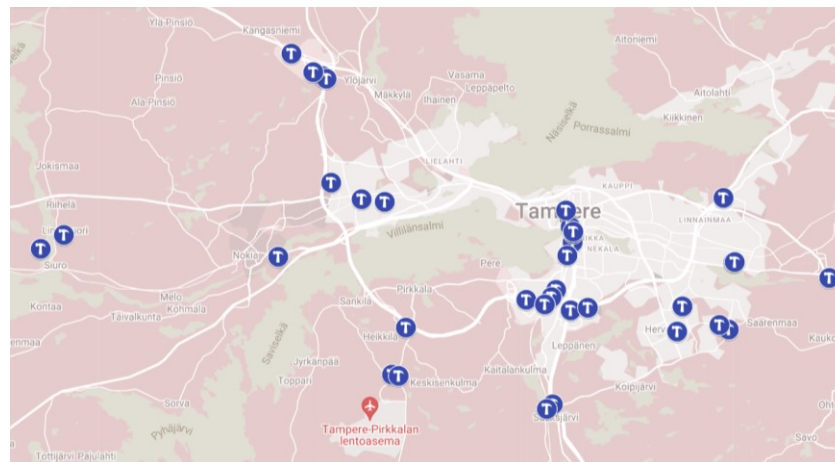
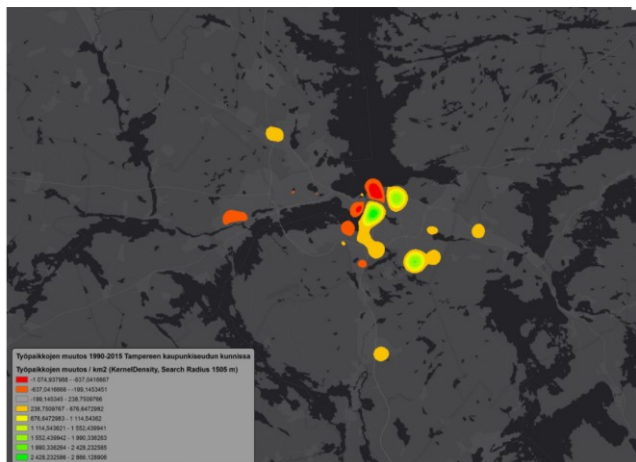
> Seutuyhteistyön "paikat" elinkeinoalueiden kehittämisessä

Seutustrategian **Maailmalle auki -kärjen** mukainen maankäytön kehittäminen

Taustaselvitykset

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Tilannekuva. Seutu on talouden toiminnallisuuden kannalta yhtenäinen kokonaisuus, jolla on vahva teollinen pohja. Teollisuus tarvitsee toimivaa logistiikkaa ja paljon energiaa eikä ole kuntarajoista riippuvainen. Teollisuuden menestys vaikuttaa laajasti elinkeinoelämään tuottaen kysyntää niin keskustojen toimitilarakentamiselle kuin elämystalouteen, joka on vetovoimatekijä osaajille. Teollisuuden kasvun haaste on mm. seudun alueella olevien tonttien kysynnän ja tarjonnan kohtaanto. Elämystalous on puolestaan suuri käyttämätön potentiaali. Tulevina vuosina seutua haastaa myös energiamurros.

Seudun talous on kuluneen 30 vuoden aikana monipuolistunut, kun teollisen perustan päälle on versonut monimuotoinen tietotalous. Seudun tiiviimmät työpaikkakeskittymät ovat korkeakoulukampuksilla. Kansainvälistymisen kannalta tärkeät yritysekosysteemit kytkeytyvät rakenteen eri osiin. Yritysten näkökulmasta seutu on yksi toiminnallinen kokonaisuus, jonka eri osat täydentävät toisiaan. Kaikissa ekosysteemeissä on toimintoja, jotka sijoittuvat Tampereen keskustaan, vaikka toiminnan painopiste muuten olisi seudun muissa osissa. Kansainvälistymisen kannalta tärkeät elinkeinot *teollisuus*, *tietotalous* ja *elämystalous* eivät kilpaile keskenään, vaan teollisuus vahvistaa tietotaloutta ja molemmat tukevat toimistorakentamista. Elämystalous tukee kehitystä. Eri elinkeinojen ja niihin liittyvien maankäyttömuotojen välillä ei tarvitse eikä kannata tehdä valintaa, vaan kaikkia kannattaa kehittää johdonmukaisesti.

Maakuntakaavan 2040 logistiset ratkaisut ja elinkeinojen aluevaraukset ovat rakennesuunnitelman lähtökohtia. Tämän päälle on tunnistettu seutuyhteistyön tarve seuraavissa teemoissa:

- Teollisuus ja logistiikka
- Elämystalous
- Toimistot
- Energia

Tausta-aineistoa (harkitaan, kesken!)

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Suurteollisuuden tilaa vievät investoinnit –aineisto/Ramboll

RUSKO

YLEISIÄ TIETOJA ALUEESTA

20 ha TAMPERE 11 km KANGASALA 12 km 22 km

11 km TAMPERE BUSKON LÄHILIKENNEPYSÄKKI 0,2 km PORI 143 km RAUMA 155 km

KOLMENKULMA 1

YLEISIÄ TIETOJA ALUEESTA

52 ha TAMPERE 17 km YLÖJÄRVI 4 km 17 km

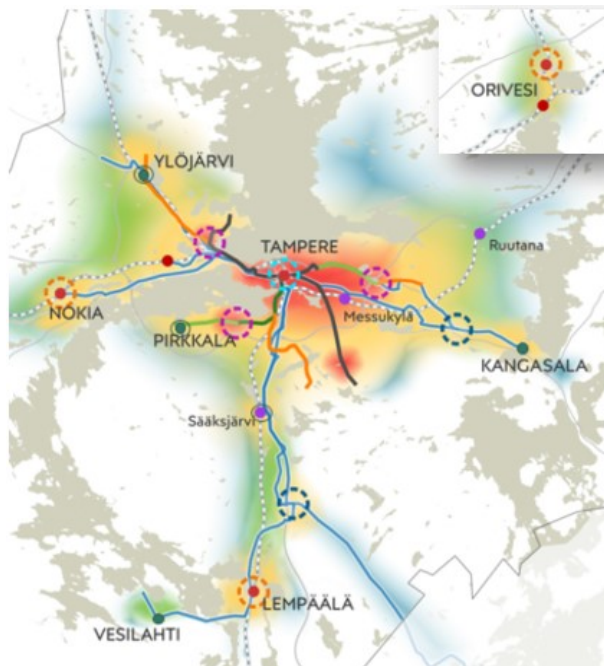
6 km TESOMA TAMPUKATEN LÄHILIKENNEPYSÄKKI 2,2 km PORI 128 km RAUMA 145 km

MARJAMÄKI

YLEISIÄ TIETOJA ALUEESTA

195ha TAMPERE 21 km LEMPÄÄLÄ 11 km 28 km

11 km LEMPÄÄLÄ HELSINKILÄISÄN LÄHILIKENNEPYSÄKKI 0,2 km PORI 148 km RAUMA 161 km

[www.Suomirata ?](http://www.Suomirata?)

Saavutettavuusohjelma ?

Pirkanmaan kädenjälki 2030 –
edunvalvontatavoitteet?

Seudun hyvä saavutettavuus on kilpailutekijöitä elinkeinojen kehittämisessä. Erinomaisesti saavutettavat keskukset nojaavat tahokkaaseen joukkoliikenteeseen. Keskukset vetävät työpaikkoja ja matkailijoita. Joukkoliikennettä kehitetään myös muille työvoimaintensiivisille alueille. Kutsuhjatun ja autonomisen joukkoliikenteen ensivaiheen kehityskohteina ovat esimerkiksi kehäbussit sekä sukkulaliikenne joukkoliikennesolmujen ja työpaikka-alueiden välillä. Myös keskusten jakeliikennettä kehitetään.

Siirtymä joukkoliikenteeseen hillitsee ruuhkautumista ja vapauttaa tiekapasiteettia elinkeinoelämän kuljetuksille. Pitkällä jäniteellä tapahtuva tie- ja raitinfran kehitys mahdollistavat elinkeinoelämän uusien alueiden käyttöönottoa. Edunvalvonnassa panostetaan valtateiden 9,3 ja 12 kehittämiseen. Latausinfraan kehittäminen mahdollistaa päästöttömät käyttövoimat myös tavaraliikenteessä.

Nopean yhteyden kehittäminen pääkaupunkiseudulle nojaa raideliikenteeseen. Nopea raideyhteys (pääradan parannus ja Suomi-radon suunnittelu) laajentaa seudun työmarkkinoita ja lisää työvoiman, sijoittajien ja matkailijoiden kiinnostusta alueeseen. Tampere-Helsinki –ratakäytävän kehittäminen edistää seudun kansainvälistymistä tulevina vuosikymmeninä. Tampere-Pirkkalan lentokentän elinvoimaisuutta tuetaan kehittämällä valtatiekytkentöjä ja yritysalueita. Lentoyhteyksiä kansainvälisiin hubeihin tuetaan markkinoinnin keinoin. Sisämaaseutuna alueen satamayhteys nojaa valtateihin (nro)

Elinkeinoteemojen käsittely rakennesuunnitelmassa

Toimistot

Toimistoja kehitetään kuntien asemakaavatasolla. Tietyt toimistojen sijainnit tunnustetaan seudullisesti merkittävinä osaamiskeskittyminä.

- Toimistojen rakentamisen tavoite kirjataan keskustaverkostoon yleisellä tasolla.
- Maailmalle auki –kartalle merkitään seudullisesti merkittävät työpaikka- ja toimistorakentamisen alueet Tampereen keskustassa ja Hervannassa.

Teollisuus

Maailmalle auki –kartalla esitetään rakenteessa olevat vanhat elinkeino-alueet. Merkinnällä suojataan alueiden säilyminen työpaikkatoiminnan käytössä.

Kartalla esitetään myös seudullisesti merkittävät teollisuusalueet ja näihin liittyvä infra. Kunnat tunnustavat yhteistyön mahdollisuudet alueiden kehittämisessä.

- Seudullisen yhteistyön alueina tunnustetaan: Tarastenjärvi, Rusko-Saarenmaa, Kolmenkulma ja Sääksjärven ja Pirkkalan välinen alue etelän suunnalla.
- Luodaan yhteinen strateginen näkymä siihen, millaista teollista toimintaa halutaan vahvistaa ja mitä seudulle halutaan houkutella.

Elämystalous

Elämystalous nojaa rakennesuunnitelmassa esitettyyn sini-viherrakenteeseen, joukkoliikenne- ja pyöräyhteyksiin ja keskustaverkkoon.

Rakennesuunnitelman jatkoksi laaditaan sini-viherstrategia elämystalouden vahvistamiseksi.

Elämystalouden infran vaatii kunnilta tavoitteellista kaavojen valmistelua sekä investointeja reitteihin, satamainfraan ja satamien yhteyteen tuleviin palveluihin.

Elämystalous kytkeytyy vahvasti **Lumoava arki** –teemaan. Seudun asukkaat muodostavat itsessään suuren markkinan ja heille suunnattu tarjonta palvelee myös matkailua.

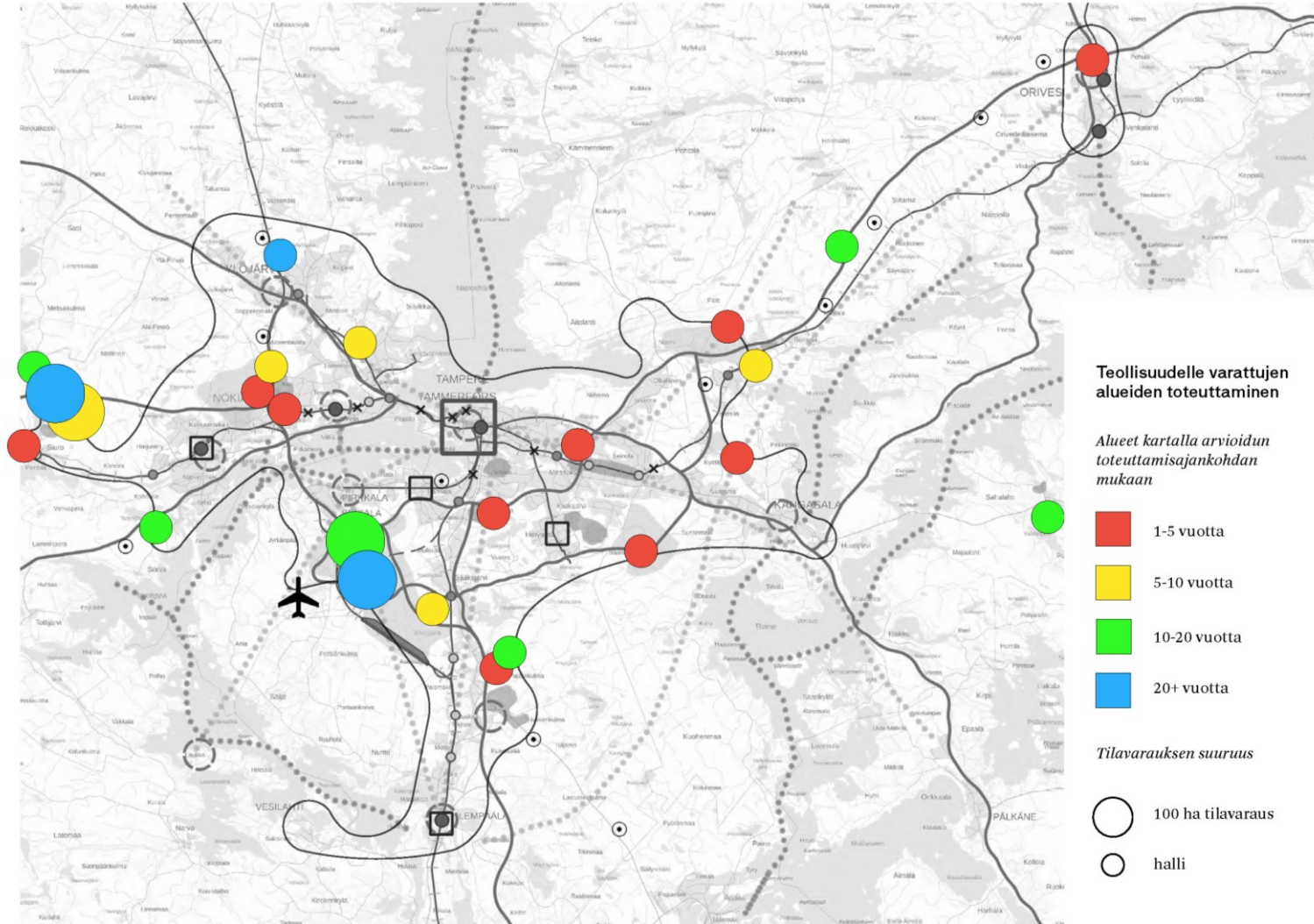
Energia

Energiaa varten laaditaan seudullinen tilannekuva, jonka kautta asiaa edistetään jatkossa.

- Energian käsittely yhteisen tilannekuvan kautta. Tilannekuvassa hyödynnetään Pirkanmaan energiastrategiaa.

Seudullisesti merkittävien teollisuustonttien saatavuus

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Seudun rakenteessa on tonttitarjontaa monipuolisesti saavutettavilla sijainneilla. Kysyntä ja tonteille osoitetut käyttötarkoitukset eivät kohtaa.

Tampere uudelleenkaavoittaa alueillaan olevia yritystontteja vastaamaan paremmin kysyntään. Tämän tueksi tarvitaan tietoa seudulle tavoiteltavasta elinkeinoelämästä.

Sadan hehtaarin tontit ovat toteutettavissa aikaisintaan viiden vuoden kuluttua, laajemmin 10-20 vuoden kuluttua.

Tonttitarjonnan ja kysynnän paremmaksi kohtaamiseksi tulee pohtia koordinoitua toimintamallia yritysten vastaanottamiseksi.

Tunnistetut haasteet

Pitkän aikajänteen tonttitarjonnan valmistelua vaikeuttaa infran rahoittaminen. Useat alueet ovat riippuvaisia valtion investoinneista.

Käsillä oleva ympäristö- ja ilmastokriisi vaikeuttaa jatkossa uuden maankäytön suunnittelua. EU-tason veloitteiden lisääntyminen ilmasto- ja hiiliasapainon ylläpitämisestä vaikuttaa jatkossa suunnitteluun tuottaen mm. lisää selvitystarpeita.

Yhteistyön paikat teollisuuden osalta

Seudulle tavoiteltavan teollisen toiminnan määrittely

Määritellään millainen (teollinen) elinkeinotoiminta tukee seudun strategiaa, soveltuu seudulle ja mitä (teollista) elinkeinotoimintaa halutaan vahvistaa. Laaditaan pohjaksi tilannekuva olevasta (teollisesta) elinkeinotoiminnasta. Ennakoidaan nykyisen ja tavoiteltavan (teollisen) elinkeinotoiminnan tavoitteita kaavoissa, jotta alueet saadaan vastaamaan tarpeita. Elinkeinoelämän investoinneissa ja rahoituksessa painottuvat vihreän siirtymän teemat. Tätä on viisasta hyödyntää seudulla.

Maankäytön ja (teollisten) yritysten tonttitarpeiden parempi kohtaaminen

Tunnistetaan eri aikajänteellä toteutusvalmiit alueet. Ylläpidetään tilannetietoa alueiden suunnittelun ja rakentumisen edistymisestä.

Yritystontteja valmistelevien ja markkinoivien tahojen yhteistyö

Maankäytön ja liikenteen suunnittelu tulee kytkeä paremmin yhteen elinkeinotyön kanssa yhteisten käytäntöjen kautta. Yritysalueilla tulee huomioida energian (sähkö) saatavuus ja satamayhteys.

Yhteinen brändi ja markkinointi

Yritysalueiden kehittämisessä tulee hyödyntää ketteriä toimintamalleja (esim. yhtiöt, projektit)

Elinkeinoalueiden teemakartta

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

- ■ ■ ■ Suomirata
 - Rajaus
 - ✈ Lentokenttä
 - ⚡ Rautatie
 - Teollisuuden saavutettavuus: tiet
 - Raitiovaunureitti Raitiotie...
 - ▨ Taajama
 - Uusi järjestelyratapiha Väri?
- Keskustojen kehittäminen elinkeinoteemassa**
- Kehitetään monipuolisina palvelujen ja työpaikkojen alueena. Vahvistetaan alueen toimistotarjontaa.
 - Varmistetaan kysyntää vastaava toimistotarjonta
 - Varmistetaan suuri toimistotarjonta
- Teollisuusteeman merkintöjä**
- Olemassa oleva teollisuusalue
 - Teollisuus/laajennus
 - ▨ Teollisuuden tarpeisiin tutkittava alue

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

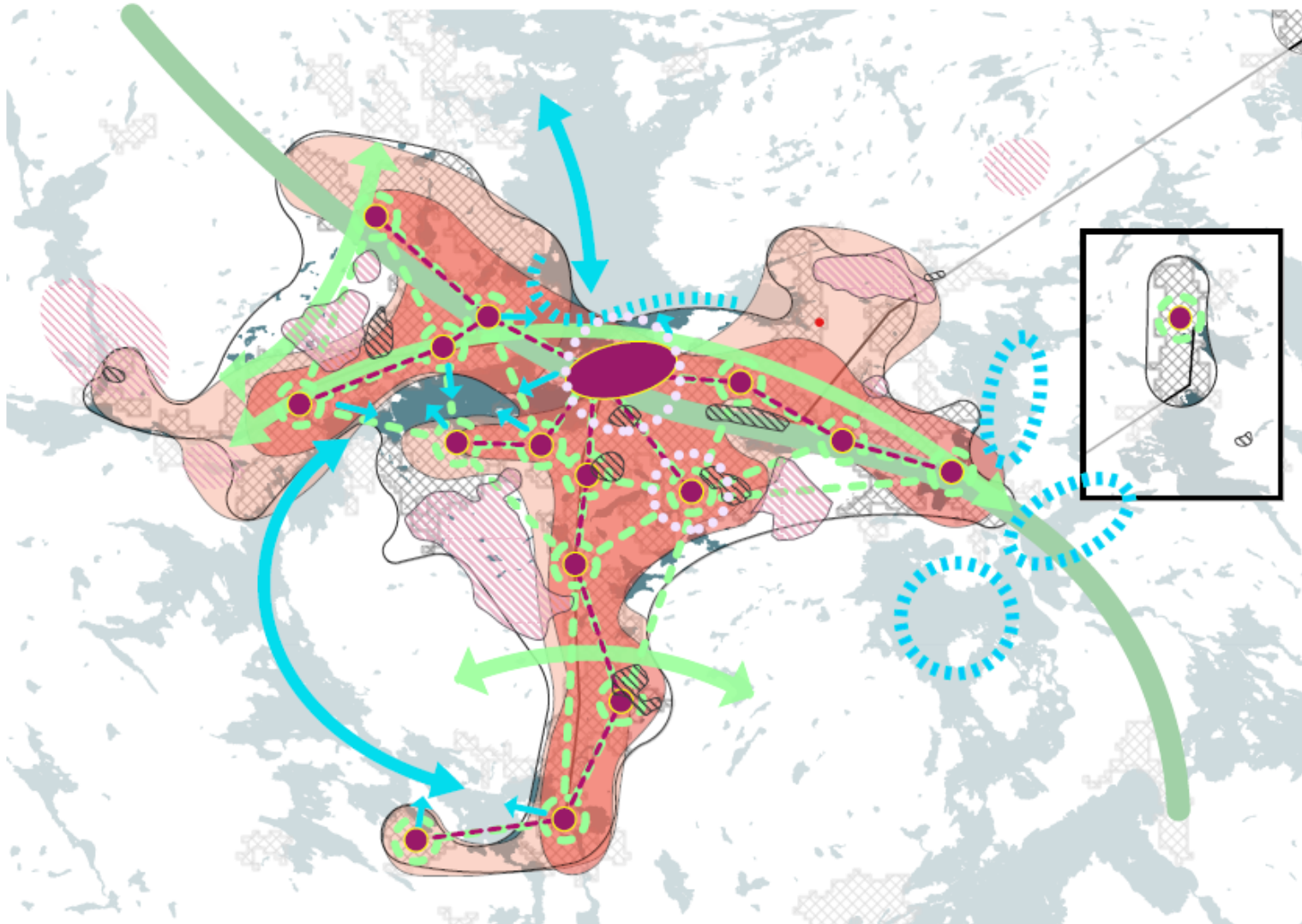
Rakennesuunnitelma 2040+

Yhteenveto

Koostekartta, luonnos

Mikä teema nostetaan kärjeksi?

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

- Palveluiden suotuisuusvyöhykkeet helminauhassa
- Palveluiden suotuisuusvyöhykkeiden "helminauha"

- Elämisyöhyke
- Elämystalousverkosto
- Ranta-alueiden hyödyntäminen
- Siniyhteys
- Harjujakso
- Viheryhteys

- ▨ Taajama
- Rajaus

Alueen kasvun vyöhykkeet

- kasvun kori 1
- kasvun kori 2

Keskustojen kehittäminen elinkeinoteemassa

- Kehitetään monipuolisina palvelujen ja työpaikkojen alueena. Vahvistetaan alueen toimistotarjontaa.
- Varmistetaan kysyntää vastaava toimistotarjonta
- Varmistetaan suuri toimistotarjonta

Teollisuusteeman merkintöjä

- ▨ Olemassa oleva teollisuusalue
- ▨ Teollisuus/laajennus
- ▨ Teollisuuden tarpeisiin tutkittava alue

Käsitellyt sisällöt ja jatko-ohjelmoitavat

LUMOAVA ARKI

- keskustaverkko
- joukkoliikenne, pyöräliikenne
- liityntäpysäköinti, matkaketjut
- palveluiden sijoittuminen
- sininen ja vihreä (ilmasto, ekologia, virkistys)
- virkistysreitit
- **rajaus**

KÄSITELTY
KARTOILLA

FIKSU KASVU

- Joukkoliikennejärjestelmä ja vaiheistus
- Pyöräliikenne
- Kasvun kohdentaminen
- Asuntotuotanto
- Vanhojen asuinalueiden uudistaminen
- ARA-rakentaminen ?

MAAILMALLE AUKI

- seudullisesti merkittävät yritysalueet: teollisuus, logistiikka, toimistot, elämystalous
- työpaikkasijaintien painopisteet
- liikennejärjestelmä
- lentoasema ja raiteet
- logistiikka
- seudun kytkeytyminen kansallisesti ja kansainvälisesti

JATKOTYÖT

- Sini-viherstrategia
- Lähimaaseudun kytkentä ?
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto
- Energiantuotanto ja varastointi
- Teollisten elinkeinojen preferenssit
- Kuntien välisen yhteistyön paikat

Kuntajohtajakokouksessa 21.4. käsiteltävät asiat

- Kasvun kuntakohtaiset osuudet
- Rakennesuunnitelma-alueen rajausta sekä
- Kokonaisuuden läpiluokitus